

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Gabriely Bašné a soudců Mgr. Ondřeje Hrabce a Mgr. Kateřiny Kozákové ve věci

žalobce: **JUDr. J.P.**, advokát, IČO: xxx
se sídlem xxx

proti
žalované: **Česká advokátní komora**
se sídlem Národní 118/16, Praha 1 – Nové Město
zast. Mgr. Petrou Vráblikovou, advokátkou se sídlem Karlštejská 518,
Lety

o žalobě proti rozhodnutí odvolacího kárného senátu žalované ze dne 4. 3. 2019, sp. zn. K 106/2016,

takto:

- I. Žaloba s e z a m í t á .**
- II. Žalobce n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Základ sporu

1. Žalobce byl rozhodnutím kárného senátu kárné komise žalované (dále jen „prvostupňový správní orgán“) ze dne 6. 4. 2018, sp. zn. K 106/2016, uznán vinným ze spáchání kárného provinění,

kterého se dopustil tím, že poté co jako právní zástupce L. S. ve věci vypořádání zaniklého SJM s jejím bývalým manželem L. K. právně zastoupeným advokátem JUDr. P. R. a v jeho substituci advokátkou JUDr. L. V. V, Ph.D., po dohodě s JUDr. P. R. v jeho nepřítomnosti sepsal pro oba bývalé manžele dne 8. 12. 2015 smlouvu o vypořádání zaniklého SJM, a poté, co L. K. po odsouhlasení advokátkou JUDr. L. V. V, Ph.D., tuto smlouvu se svojí bývalou manželkou uzavřel a podepsal, dne 26. 1. 2016 vystavil L. K. fakturu č. 2016/05 za poskytnuté právní služby s vyúčtováním odměny ve výši jedné poloviny za sepsání smlouvy o vypořádání SJM, aniž by se L. K. k této úhradě zavázal nebo aniž by se s L. K. na tom dohodl, a přesto, že mu L. K. prostřednictvím svého právního zástupce e-mailem ze dne 27. 1. 2016 fakturu vrátil s tím, že je vůči němu neoprávněná a že ji neuhradí, na úhradě vystavené faktury trval. Tím dle prvostupňového správního orgánu porušil § 16 odst. 2 zákona č. 85/1996 Sb., zákona o advokacii, ve znění účinném do 23. 4. 2019 (dále jen „zákon o advokacii“), a § 17 zákona o advokacii ve spojení s čl. 4 odst. 1 etického kodexu. Za to mu bylo uloženo jako kárné opatření pokuta dle § 32 odst. 3 písm. c) zákona o advokacii ve výši 15 000 Kč a povinnost uhradit náklady kárného řízení ve výši 8 000 Kč.

2. Odvolací kárný senát žalované v záhlaví uvedeným rozhodnutím potvrdil rozhodnutí prvostupňového správního orgánu a zamítl odvolání podané žalobcem. Proti tomuto rozhodnutí o odvolání nyní žalobce brojí podanou žalobou.
3. Oba správní orgány dospěly k závěru, že žalobce po panu L. K. požadoval uhrazení poskytnuté právní služby spočívající v sepsání smlouvy o vypořádání SJM, přestože mezi ním a žalobcem nebyla uzavřena dohoda o zastupování. I kdyby byl žalobce panem L. K. požádán o poskytnutí právní služby, byl povinen dle § 19 odst. 1 písm. a) zákona o advokacii ji odmítnout, jelikož v téže nebo související věci již zastupoval bývalou manželku pana L. K., přičemž jejich zájmy byly v rozporu. Žalobci tak nevznikl jakýkoliv hmotněprávní titul, na základě kterého by byl oprávněn požadovat po panu L. K. úhradu za poskytnuté právní služby. Žalobce v dané právní věci právní služby poskytoval, ale to výhradně své klientce, bývalé manželce pana L. K., a nikoliv *defacto* klientovi protistrany. Žalobce tak mohl úhradu za právní službu chtít po své klientce, popř. nesouhlasila-li jeho klientka s uhrazením celé částky za sepsání smlouvy o vypořádání SJM, měl žalobce trvat na tom, že o rozdělení nákladů bude uzavřena separátní dohoda nebo mělo být rozdělení nákladů začleněno do samotné smlouvy o vypořádání SJM.

II. Obsah žaloby a vyjádření žalované

4. Žalobce namítá, že správní orgány provedly výklad právních norem zužujícím způsobem, který prakticky znemožnil, nebo alespoň ztížil, jednání při vypořádání SJM. Podle výkladu správních orgánů by nikdo ze zástupců bývalých manželů nemohl smlouvu sepsat, jelikož by tím poskytl službu protistraně.
5. Žalobce sepsal smlouvu o vypořádání SJM na základě žádosti pana L. K. a se souhlasem jeho právního zástupce, s čímž souhlasila i žalobcova klientka paní L. S., která si však sepsání smlouvy neobjednala. Pan L. K. byl srozuměn s tím, že mu žalobce zašle fakturu za sepsání smlouvy, za ověření jeho podpisu a za zastoupení při vyřizování vkladu do katastru nemovitostí. S tím také souhlasil a až následně odmítl fakturu. Smlouva o sepsání smlouvy o vypořádání SJM byla uzavřena minimálně konkludentním jednáním, když si pan L. K. sepsal smlouvu objednal a následně ji se souhlasem svého právního zástupce podepsal a převzal.
6. S panem L. K. žalobce neuzavřel smlouvu o zastoupení, ale smlouvu o zhotovení smlouvy. Požadování spravedlivé odměny podle § 11 odst. 1 písm. m) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), za sepsání listiny nesnižuje vážnost advokátního stavu, není nečestné ani nesvědomitě. Panu L. K. žalobce neúčtoval první poradou včetně převzetí věci, ani jednání s protistranou, jelikož byl srozuměn s tím, že pouze sepisuje smlouvu.

7. Žalovaná ve vyjádření k žalobě uvedla, že žalobce v zásadě opakuje argumenty, jež již vznesl v podaném odvolání. Žalobce v daném případě zastupoval jednu ze stran jednání, jež vyústilo v sepsí smlouvy o zániku právního vztahu. Byl tedy povinen jednat podle pokynů své klientky a v její prospěch. Druhá ze stran byla zastoupena jiným advokátem. Připravil-li tak obsah smluvního ujednání, činil tak ve prospěch své klientky a na její účet. Existovala-li dohoda mezi klientkou žalobce a protistranou o rozdělení nákladů na poskytnuté právní služby, pak mohlo jít pouze o dohodu mezi stranami smluvního ujednání, nikoliv mezi advokátem jedné ze stran a protistranou. Dohodu o rozdělení nákladů se pro rozpor mezi svědeckými výpověďmi nepodařilo ve správním řízení prokázat. V řízení bylo jednoznačně prokázáno, že pan L. K. žalobce o poskytnutí právní služby nepožádal. Byla-li by akceptována konstrukce žalobce, znamenalo by to, že se vědomě dopustil jednání, jež je rovněž kárným proviněním, a to jednáním v rozporu s požadavky § 19, příp. § 20 odst. 1 zákona o advokacii, řešící střet zájmů. Zhotovení smlouvy je bez dalšího poskytnutí právní služby.

III. Posouzení žaloby

8. Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) v souladu s § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobcem vymezených námitek, vycházel při tom v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s. ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované a shledal, že žaloba není důvodná. O věci rozhodl bez jednání, jelikož s takovým postupem žalobce i žalovaná vyjádřili souhlas, resp. nevyjádřili nesouhlas s rozhodnutím věci bez nařízení jednání (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).
9. Ze správního spisu soud zjistil následující skutečnosti podstatné pro posouzení žaloby. **Pan L. K.** při svědecké výpovědi uvedl, že při vypořádání SJM vnímal žalobce jako právního zástupce bývalé manželky. Svědek měl vlastní právní zástupce. Jeho bývalá manželka nebyla ochotna akceptovat sepsání smlouvy o vypořádání SJM zástupci pana L. K., proto požádal o zpracování žalobce. Svědek trval na tom, aby mu byl návrh předem zaslán za účelem kontroly jeho právními zástupci. V předvečer podpisu smlouvy ji obdržel a za pomoci jeho advokátky připomínkoval. Nikdy, ani po podpisu smlouvy, se nebavili o tom, že by se dělily náklady na sepsí smlouvy. Svědek pouze souhlasil s uhrazením poloviny hodnoty kolku k návrhu na vklad do katastru nemovitostí. Nic dalšího se nezavázal hradit. Žalobce svědka pana L. K. neupozornil na to, že by mu měl účtovat poskytnutí právních služeb. **Svědka JUDr. P. R.**, právní zástupce pana L. K., vypověděl, že na jediné osobní schůzce za přítomnosti paní L. S., pana L. K., svědka a žalobce bylo jasně řečeno, že si klienti ponesou náklady na právní zastoupení každý sám, s čímž žalobce souhlasil. Odmítl, že by byla učiněna jakákoliv dohoda v tom smyslu, že by měly být náklady rozdělené mezi pana L. K. a paní L. S. Svědek souhlasil s tím, aby pan L. K. komunikoval přímo s žalobcem. Svědek instruoval substituční zástupkyni pana L. K. paní JUDr. L. V. V, Ph.D., že každá strana ponese náklady na vlastní právní zastoupení. Za sepsí dohody svědek nic neúčtoval. S panem L. K. byli domluveni na paušální úhradě. Svědkyně JUDr. L. V. V, Ph.D., substituční zástupkyně pana L. K., vypověděla, že je a v době sepsí smlouvy o vypořádání SJM i byla přítelkyní pana L. K. Od pana JUDr. P. R. a pana L. K. ví, že na úvodní schůzce se domluví, že si strany ponesou náklady svého vlastního advokáta. Paní L. S. nesouhlasila, že by měla podepsat cokoli, co vypracuje někdo z právních zástupců pana L. K., proto bylo dohodnuto, že smlouvu o vypořádání SJM zpracuje žalobce. Kromě uhrazení poloviny hodnoty kolku svědkyně vyloučila dohodu, že by pan L. K. hradil žalobci odměnu za právní služby. Paní L. S., bývalá manželka pana L. K., jako svědkyně vypověděla, že náklady na zpracování dohody o vypořádání SJM měly být rozděleny napůl. Toto bylo dohodnuto na společné schůzce, na které byla přítomna ona, žalobce, její bývalý manžel a jeho právní zástupce JUDr. P. R. Při sepsí smlouvy o vypořádání SJM se podle svědkyně žalobce neřídil pokyny jejího bývalého manžela. Ve správním spise je založena e-mailová konverzace ze dnů 24. 11. 2015 – 26. 11. 2015 mezi panem L. K. a žalobcem, ve které pan L. K. uvedl: „Poslal jsem Vám v posledních mailech 2 varianty, aby mi Vaše klientka, která není schopna mi to říci osobně, řekla, co vlastně chce. JUDr. R. je v současné době podle jeho sdělení u hlavního líčení po dobu 2 týdnů téměř v kuse, tak jsem se domníval, že budete

ochoten vypracovat dohody vy. Zatím jsem ale neobdržel ani stanovisko, kterou z variant Vaše klientka odsouhlasí.“ Rovněž je ve spise založena e-mailová zpráva od substituční zástupkyně žalobce a panu L. K. ze dne 9. 12. 2015, ve které je uvedeno následující: „*Můj klient má pokyn se v 15.00 účastnit u Vás jednání, podepíše již včera zaslou smlouvu (vypořádání domu), pokud bude současně podepsána i druhá smlouva ohledně fin. vypořádání a závazků.*“

10. Ve věci není sporné, že pan L. K. a paní L. S. měli každý své právní zástupce, zájmy obou stran nebyly shodné a bylo dokonce složité najít shodu mezi stranami. Sporné ve věci je, zda mezi žalobcem a L. K. vznikla dohoda o sepsání smlouvy o vypořádání SJM a zda mohl žalobce za sepsání této smlouvy po panu L. K. požadovat úhradu.
11. Podle § 19 odst. 1 písm. a) zákona o advokacii platí, že *advokát je povinen poskytnutí právních služeb odmítnout, jestliže v téže věci nebo ve věci související již poskytl právní služby jinému, jehož zájmy jsou v rozporu se zájmy toho, kdo o poskytnutí právních služeb žádá.*
12. Účelem citovaného ustanovení je zamezit situaci, aby tentýž advokát poskytoval právní služby dvěma stranám, u nichž existuje střet zájmů. Aby právo na právní pomoc mohlo být naplněno, musí být zajištěno, že zvolený advokát skutečně bude poskytovat co nejvyšší právní pomoc tím, že bude plně podporovat zájmy klienta. Při hájení práv může advokát stát pouze na jedné straně a nemůže zastupovat či hájit více stran při sporu. Tímto závěrem samozřejmě není míněno, že by advokát nemohl v jediné věci zastupovat více klientů (např. manželů či společníků), jejich zájmy však musejí být jednotné. V jediné věci a v jednu chvíli může advokát zastupovat pouze jedinou ze stran (rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 10. 2020, č. j. 3 Ad 22/2017-46). Zákon o advokacii požaduje, aby advokát odmítl již samotné poskytnutí právních služeb, které jsou v rozporu se zájmy jiného klienta. Zákon o advokacii tedy předchází již jen potenciálnímu střetu zájmů, který by mohl sám o sobě znehodnotit vztah důvěry mezi advokátem a jeho klientem (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 6. 2012, č. j. 6 Ads 30/2012-47, č. 2712/2012 Sb. NSS).
13. Z důkazů provedených ve správním řízení dle soudu vyplynulo, že pan L. K. sice po žalobci požadoval, aby sepsal dohodu o vypořádání SJM, avšak nikdy se nepovažoval za klienta žalobce. Naopak z výše zmíněných e-mailových zpráv plyne, že za klientku žalobce pan L. K. vždy považoval paní L. S. a sám se považoval za klienta JUDr. P. R. Obdobné plyne i z e-mailu od substituční zástupkyně, kde pana L. K. označuje jako svého klienta. Stejně závěry plynou i z provedených svědeckých výslechů. Soud tak má za to, že pan L. K. sice po žalobci požadoval vypracování dohody o vypořádání SJM, ale tím nepřestal být klientem svých právních zástupců a nestal se klientem žalobce. Jak bylo uvedeno výše, žalobce mohl mít v jeden moment pouze jednoho klienta v dané právní věci a tím byla paní L. S. Podle soudu toto muselo být žalobci zjevné a nemohlo, resp. nemělo, ani dojít k mýlce o tom, koho je pan L. K. klientem. Soud tak souhlasí s žalovanou, že mezi žalobcem a panem L. K. nebyla uzavřena dohoda o zastupování a to ani konkludentní.
14. Žalobce namítal, že s panem L. K. neuzavřel smlouvu o zastoupení, ale pouze smlouvu o zhotovení smlouvy o vypořádání SJM. Této argumentaci soud také nemůže přisvědčit. Zhotovení smlouvy je stále poskytnutí právních služeb, na které se vztahují limity dané zákonem o advokacii. Podle § 1 odst. 2 zákona o advokacii se poskytováním právních služeb rozumí i sepsování listin, jsou-li vykonávány soustavně a za úplatu. Žalobce si i protiřečí, když namítá, že sice sepsání smlouvy není poskytnutím právních služeb, ale zároveň za ono sepsání požaduje odměnu dle advokátního tarifu. Podle § 1 odst. 1 advokátního tarifu se poskytuje odměna za poskytování právních služeb. Aby žalobce mohl požadovat odměnu podle advokátního tarifu, musel by poskytovat právní služby.
15. Soud souhlasí s žalovanou i v tom, že i kdyby pan L. K. požádal žalobce o provedení právních služeb, žalobce měl povinnost podle § 19 odst. 1 písm. a) zákona o advokacii poskytnutí této služby odmítnout, jelikož ve stejné věci již poskytoval služby paní L. S., jejíž zájmy byly v rozporu se zájmy pana L. K. K obdobné otázce se vyjadřovala i komentářová literatura: „*Méně jednoznačná může být*

situace, kdy nejde přímo o totožnou věc, ale věc související. I v tomto případě má advokát povinnost odmítnout poskytnutí právní služby. Příkladmo lze uvést řízení o rozvod manželství a následné vypořádání zaniklého společného jmění manželů. Přestože se nejedná o tutéž věc, je zřejmé, že vypořádání majetku rozvedených manželů souvisí s rozvodem jejich manželství, resp. na tento rozvod navazuje. Není tedy přípustné, aby advokát zastupoval v rozvodu manželství manžela a poté v rámci vypořádání zaniklého společného jmění manželů jeho bývalou manželku.“ (ČÁP, Petr. § 19 [Obligatorní odmítnutí právních služeb]. In: SVEJKOVSKÝ, Jaroslav, VYCHOPEN, Martin, KRYM, Ladislav, PEJCHAL, Aleš a kol. Zákon o advokacii. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 129.)

16. Soud nesouhlasí s námitkou, dle které výklad provedený správními orgány znemožňuje jednání při vypořádání SJM, jelikož nikdo ze zástupců bývalých manželů nemůže smlouvu sepsat, protože by tím poskytl službu protistraně. K této námitce se již vyjádřila žalovaná v žalobou napadeném rozhodnutí. Právní zástupce jedné ze stran, jejichž zájmy jsou ve vzájemném rozporu, poskytuje právní služby pouze svému klientovi. Vykoná-li nějakou službu, ze které potenciálně mohou těžit obě strany, nestává se protistrana klientem zástupce, jež vykonal službu. Před vykonáním služby se však strany mohou domluvit na tom, jakým způsobem se budou podílet na úhradě nákladů. V takovém případě by se jednalo o ujednání mezi stranami smlouvy, jež by nezakládalo právo zástupce požadovat po klientovi protistrany úhradu za poskytnutí právní služby. Zástupce by pouze mohl po protistraně vymáhat plnění pro svého klienta. Výklad žalované tak neztěžuje ani neznemožňuje jednání při vypořádání SJM. Ze stejného důvodu nebylo ani ve věci podstatné, zda mezi stranami vznikla dohoda o úhradě nákladů za sepsání smlouvy, jelikož i kdyby tato dohoda vznikla, jednalo by se o ujednání mezi panem L. K. a paní L. S.
17. Soud shrnuje, že zájmy pana L. K. a paní L. S. byly při sepsání smlouvy o vypořádání SJM odlišné. Žalobce již v dané věci zastupoval paní L. S. a z toho důvodu nemohl zastupovat i pana L. K. Nemohl tak po něm požadovat úhradu za sepsání dané smlouvy. Byl-li na toto pochybení upozorněn a na uhrazení odměny po panu L. K. trval, je soud toho názoru, že jednal v rozporu s povinností danou v § 16 odst. 2 a § 17 zákona o advokacii a čl. 4 odst. 1 etického kodexu jednat čestně a svědomitě a postupovat při výkonu advokacie tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

18. Městský soud neseznal žádnou ze vznesených námitek důvodnou, proto z výše uvedených důvodů žalobu jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
19. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, která by jinak měla právo na náhradu nákladů řízení, nevznikly v řízení žádné náklady nad rámec její úřední povinnosti, proto jí soud podle § 60 odst. 7 s. ř. s. náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 30.03.2023

Mgr. Gabriela Bašná v.r.
předsedkyně senátu